Dosarul: nr.2r-181/24(2-22075238-02-2r-17012024)
Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - V. Sandu

D E C I Z I E

29 februarie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii: Ruxanda Pulbere și Dorin Dulghieru

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de *****împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 decembrie 2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de *****împotriva OM ”*****” SRL și Biroul notarial ”*****” cu privire la declararea nulității contractului de împrumut cu ipotecă investit cu formulă executorie și încasarea cheltuielilor de judecată, -

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

1. La data de 30.05.2022, *****s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva OM ”*****” SRL și Biroul notarial ”*****” cu privire la declararea nulității contractului de împrumut cu ipotecă investit cu formulă executorie și încasarea cheltuielilor de judecată.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 octombrie 2022, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de *****către OCN ”*****” și Biroul notarial ”*****” cu privire la declararea nulității contractului de împrumut cu ipotecă investit cu formulă executorie și încasarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art.171 alin.(2) CPC.
3. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06.12.2022, s-a admis recursul declarat de *****. S-au casat încheierile Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iunie 2022 și din 07 octombrie 2022, emise în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de *****către OCN ”*****” și BN „***** cu privire la declararea nulității contractului de împrumut cu ipotecă investit cu formulă executorie și încasarea cheltuielilor de judecată şi s-a emis o încheiere

nouă, potrivit căreia s-a admis integral cererea lui *****privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, cu remiterea cauzei spre examinare în aceeaşi instanţă şi în acelaşi complet de judecată.

4. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 decembrie 2023, a fost dispusă scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de *****împotriva OM ”*****” SRL și Biroul notarial ”*****” cu privire la declararea nulității contractului de împrumut cu ipotecă investit cu formulă executorie și încasarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art.267 lit.g) CPC.

5. La data de 22.12.2023, *****a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 decembrie 2023, solicitând admiterea recursului, cu casarea încheierii recurate.

Argumentele părților:

6. În motivarea cererii de recurs a invocat că, la data de 06.12.2023, recurentul/reclamant a depus o cerere de amânare a ședinței de judecată fixată pentru data de 07.12.2023, pe motive de boală..

7. Indică că, instanța de judecată a fixat o ședință pentru data de 12.12.2023, care a avut loc în absența reclamantului, ultimul nefiind citat despre locul data și ora ședinței de judecată, din care motive, nu este de acord cu încheierea recurată.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

8. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

9. La caz, potrivit recurentului, copia încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 decembrie 2023 a fost contestată cu recurs la data de 22.12.2023, astfel încît, în lipsa altor indicii vizavi de data comunicării încheierii contestate în speță, Colegiul civil consideră că recursul declarat de *****este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

10. Analizând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil al Curţii de Apel Chișinău consideră recursul pasibil admiterii cu casarea integrală a încheierii contestate, pe motivul încălcării normelor de drept procedural, cu restituirea cauzei la rejudecare, reieșind din următoarele considerente.

11. În acord cu prevederile art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

12. În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

13. Potrivit art.427 lit.b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.
14. Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC, părțile şi alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.
15. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.
16. Potrivit prevederilor art.267 lit.g) CPC, instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în ședință de judecată, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării sau motivele sînt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absența sa, iar pîrîtul nu solicită soluționarea cauzei în fond.
17. Așadar, Colegiul civil notează că, în ordinea instituită de norma precitată, scoaterea cererii de pe rol poate surveni doar în condițiile în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în ședință de judecată, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării sau motivele sînt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absența sa, iar pîrîtul nu solicită soluționarea cauzei în fond.
18. Potrivit dispozițiilor art.268 CPC, în cazul scoaterii cererii de pe rol, procesul se termină printr-o încheiere judecătorească. În ea instanţa indică modul de înlăturare a circumstanțelor specificate la art.267. Încheierea judecătorească privind scoaterea cererii de pe rol se supune recursului.
19. Conform prevederilor art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
20. Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.
21. În conformitate cu art.32 alin.(1) CPC, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.
22. În conformitate cu prevederile art.6 a CtEDO, orice persoană are dreptul la

judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei şi publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

23. În speță, Colegiul constată că, la data de 30.05.2022, *****s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva OM ”*****” SRL și Biroul notarial ”*****” cu privire la declararea nulității contractului de împrumut cu ipotecă investit cu formulă executorie și încasarea cheltuielilor de judecată.

24. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 octombrie 2022, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de *****către OCN ”*****” și Biroul notarial ”*****” cu privire la declararea nulității contractului de împrumut cu ipotecă investit cu formulă executorie și încasarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art.171 alin.(2) CPC.

25. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06.12.2022, s-a admis recursul declarat de *****. S-au casat încheierile Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iunie 2022 și din 07 octombrie 2022, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de *****către OCN „*****” și BN „***** cu privire la declararea nulității contractului de împrumut cu ipotecă investit cu formulă executorie și încasarea cheltuielilor de judecată şi s-a emis o încheiere nouă, potrivit căruia s-a admis integral cererea *****privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, cu remiterea cauzei spre examinare în aceeaşi instanţă şi în acelaşi complet de judecată.

26. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 decembrie 2023, a fost dispusă scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de *****împotriva OM ”*****” SRL și Biroul notarial ”*****” cu privire la declararea nulității contractului de împrumut cu ipotecă investit cu formulă executorie și încasarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art.267 lit.g) CPC.

27. Analizând minuțios lucrările dosarului, Colegiul consideră că, concluzia primei instanțe despre necesitatea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată contravine circumstanțelor cauzei stabilite în cadrul dezbaterilor judiciare.

28. Așadar Colegiul notează că, din conținutul încheierii de scoatere de pe rol a cererii și procesului-verbal al ședinței de judecată, pentru a ajunge la concluzia de

a scoate de pe rol acțiunea din speță, instanța de fond ar fi constatat neprezentarea neîntemeiată în ședință a reclamantului și reprezentantului acestuia.
29. La caz, Colegiul a stabilit că, potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău din 04.07.2023, a fost acceptată spre examinare cauza și s-a stabilit ședința de judecată pentru soluționarea amiabilă a litigiului pentru data de 07.12.2023, ora 11.00, iar potrivit citației, participanții au fost înștiințați despre ședința de judecată pentru data de 07.12.2023, ora 11.00 (93-94, 95).
30. La data de 05.12.2023, reclamantul *****a depus o cerere prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată din 07.12.2023, pe motiv de boală (f.d. 96).
31. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 12.12.2023, în ședința de judecată nu s-a prezentat reclamantul *****, totodată, s-a prezentat reprezentantul pârâtului OM ”*****” SRL, care a solicitat scoaterea cererii de pe rol (f.d.97).
32. În continuare, potrivit materialelor cauzei, reclamantul *****nu a fost înștiințat despre ședința de judecată fixată pentru data de 12.12.2023, or, dovada înștiințării reclamantului *****despre ședința de judecată din 12.12.2023, lipsește la materialele cauzei.
33. Astfel, Colegiul civil reține ca greșită concluzia instanței de fond cu privire la scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depuse de către recurentul/reclamant. Or, instanţa de fond la emiterea încheierii din 12.12.2023 de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintate de *****, nu a ținut cont de rolul instanței în vederea asigurării exercitării unor drepturi constante și corecte aplicate în egalitate față de părți, fapt ce impune de regulă soluționarea litigiului prin prisma principiilor contradictoriale, menite să asigure un echilibru între interesele părților și raporturile juridice în materie.
34. În astfel de circumstanțe, Colegiul civil conchide că, instanța de fond eronat a conchis de a scoate cererea reclamantului de pe rol, și pe cale de consecință consideră că acest exercițiu procesual aplicat de instanța de fond duce la lezarea accesului liber la justiție şi dreptul la un proces echitabil, garantat de art.20 din Constituția Republicii Moldova, cît şi art.6 CEDO.
35. Reţinând obligația instanţei de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituție şi practica internațională, Colegiul constată că legislația națională instituie posibilitatea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată doar în cazurile expres prevăzute de lege şi, respectiv, instanțele de judecată nu sunt în drept de a aplica această sancțiune procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.
36. Colegiul reiterează că, potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decît cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept

consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.
37. Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea recurată, cu restituirea cauzei pentru examinarea cauzei în fond în aceiași instanță și în același complet de judecată.
38. În conformitate cu prevederile art.427 lit.b), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ, -

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 decembrie 2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de *****împotriva OM ”*****” SRL și Biroul notarial ”*****” cu privire la declararea nulității contractului de împrumut cu ipotecă investit cu formulă executorie și încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță și în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Anatol Pahopol

Judecătorii: Ruxanda Pulbere

Dorin Dulghieru